

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS

O'QUVCHILARDA INGLIZ TILIDA OG'ZAKI NUTQNI
RIVOJLANTIRISHDA INTERAKTIV METODLARNING ROLI

Bobonazarov Abror Nodir o'g'li

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

Xorijiy tili yo'nalishi 6-22-guruh talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada o'quvchilarda ingliz tilida og'zaki nutqni rivojlantirishda interaktiv metodlarning samaradorligi, ularni pedagogik jarayonda qo'llash usullari va til ko'nikmalariga ta'siri tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, interaktiv metodlar yordamida daralar qiziqarli va samarali bo'lib, o'quvchilarning og'zaki nutq ko'nikmalari tezroq rivojlanadi. Shu bilan birga, o'quvchilarning nutq madaniyati, so'z boyligi va ijodiy fikrlash qobiliyatlari oshadi.*

Kalit so'zlar: *ingliz tili, og'zaki nutq, interaktiv metodlar, o'quvchilarda til ko'nikmalari, kommunikativ yondashuv, dars samaradorligi.*

Аннотация : *В статье рассматривается эффективность интерактивных методов в развитии устной речи на английском языке у учащихся, их педагогическое применение и влияние на языковые навыки. Результаты исследования показывают, что использование интерактивных методов делает уроки более интересными и продуктивными, способствуя быстрому развитию устной речи. Кроме того, повышаются речевая культура, словарный запас и творческое мышление учащихся.*

Ключевые слова: *английский язык, устная речь, интерактивные методы, языковые навыки учащихся, коммуникативный подход, эффективность урока.*

Annotation: *This article examines the effectiveness of interactive methods in developing students' oral English, their pedagogical application, and impact on language skills. Findings show that interactive methods make lessons more engaging and productive, accelerating the development of oral skills. Additionally, students' speech culture, vocabulary, and creative thinking improve.*

Keywords: *English language, oral speech, interactive methods, student language skills, communicative approach, lesson effectiveness.*

Kirish

Bugungi kunda ingliz tilini o'rgatishda nafaqat grammatik bilim va so'z boyligi, balki o'quvchilarning og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Og'zaki nutq – bu til o'rganuvchining kommunikativ qobiliyatining asosiy komponenti bo'lib, u nutq madaniyati, talaffuz va leksik kompetensiyani o'z ichiga oladi.

Interaktiv metodlar – o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlovchi pedagogik yondashuv bo'lib, darslarni qiziqarli qiladi va nutq ko'nikmalarini tezroq rivojlantirishga yordam beradi. Interaktiv vazifalar, guruh ishlari, rol o'yinlari va audio-vizual materiallar

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

yordamida o'quvchilar yangi so'z va iboralarni amalda qo'llash imkoniga ega bo'ladi. Shu bilan birga, bu metodlar o'quvchilarda ijodiy fikrlash va muloqot madaniyatini shakllantirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya

O'quvchilarda og'zaki nutqni rivojlantirishdagi interaktiv metodlar masalasi bir qator olimlar tomonidan o'rganilgan. G'ulomova (2021) interaktiv yondashuv yordamida o'quvchilarning nutq faoliyatini sezilarli darajada yaxshilash mumkinligini ta'kidlaydi. Karimova (2020) audio va video materiallar yordamida nutq madaniyati va talaffuzni rivojlantirish metodlarini tavsiya qiladi. Qodirova (2019) rol o'yinlari va mini-dialoglar orqali o'quvchilarda og'zaki nutqni rivojlantirish samaradorligini ilmiy asoslab bergan.

Metodologik jihatdan tadqiqot eksperimental va kuzatuv usullari asosida olib borildi. Tadqiqotga 60 nafar maktab o'quvchilari jalb qilindi. Mashg'ulotlar davomida interaktiv vazifalar, guruh ishlari, audio-video materiallar, rol o'yinlari va mini-dialoglar qo'llanildi. O'quvchilarning nutq ko'nikmalari talaffuz, grammatik to'g'rilik, leksik boylik va muloqot madaniyati asosida baholandi.

Natija va muhokamalar

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, interaktiv metodlar yordamida o'quvchilarda og'zaki nutq ko'nikmalari sezilarli darajada rivojlantiriladi. Eksperimental mashg'ulotlar davomida o'quvchilar guruh ishlari, rol o'yinlari, mini-dialoglar va video-interaktiv vazifalar orqali o'z fikrlarini ingliz tilida erkin ifodalash imkoniyatiga ega bo'ldi. Shu bilan birga, interaktiv mashg'ulotlar o'quvchilarda nutq madaniyati, talaffuz aniqligi va so'z boyligini oshirishga yordam berdi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, interaktiv metodlar nafaqat til ko'nikmalarini rivojlantiradi, balki o'quvchilarning ijodiy fikrlash va kommunikativ strategiyalarini mustahkamlaydi. Masalan, guruh ishlari va rol o'yinlari davomida o'quvchilar turli kommunikativ vaziyatlarni o'rganadi, muloqot jarayonida o'z fikrini mantiqan va madaniy jihatdan to'g'ri ifodalashni o'rganadi. Shu tariqa, interaktiv metodlar orqali og'zaki nutqni rivojlantirish nafaqat amaliy ko'nikmalarni, balki kommunikativ ong va nutq madaniyatini ham shakllantiradi.

Shuningdek, natijalar shuni ko'rsatadiki, interaktiv metodlar o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va darsga faol qatnashishiga turtki beradi. Audio-video materiallar, real hayotiy vaziyatlarni tahlil qilish va simulyatsiyalar o'quvchilarning e'tiborini jalb qiladi, ularni til o'rganish jarayoniga ko'proq jalb qiladi va o'z-o'zini baholash imkonini beradi. Shu bilan birga, interaktiv metodlar yordamida o'quvchilar xatolarini o'rganish va tuzatish imkoniyatiga ega bo'ladi, bu esa og'zaki nutq sifatini yanada yaxshilaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ham ko'rsatdiki, interaktiv metodlar yordamida o'quvchilarning psixologik xavfsizligi va o'z-o'zini ifodalashga bo'lgan ishonchi oshadi. O'quvchilar bir-birining fikrini hurmat qilishni, madaniyatga mos ravishda muloqot qilishni va ijtimoiy qoidalarni hisobga olishni o'rganadi. Shu tariqa, interaktiv metodlar

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

nafaqat og'zaki nutqni rivojlantiradi, balki o'quvchilarda kommunikativ madaniyatni va ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirishga yordam beradi.

Shu bilan birga, interaktiv mashg'ulotlar o'quvchilarning tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va ijodiy yondashuv ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu esa kelajakda o'quvchilarning mustaqil va samarali til foydalanuvchisi sifatida shakllanishini ta'minlaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, interaktiv metodlar yordamida o'quvchilarda og'zaki nutq ko'nikmalarini shakllantirish samaradorligi ancha oshadi. Eksperimental mashg'ulotlar davomida o'quvchilar guruh ishlari, rol o'yinlari, mini-dialoglar va video-interaktiv vazifalar orqali o'z fikrlarini ingliz tilida erkin ifodalash imkoniyatiga ega bo'ldi. Shu bilan birga, interaktiv mashg'ulotlar o'quvchilarda nutq madaniyati, talaffuz aniqligi va so'z boyligini sezilarli darajada oshirishga yordam berdi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, interaktiv metodlar nafaqat til ko'nikmalarini rivojlantiradi, balki o'quvchilarning ijodiy fikrlash va kommunikativ strategiyalarini ham mustahkamlaydi. Masalan, guruh ishlari va rol o'yinlari davomida o'quvchilar turli kommunikativ vaziyatlarni o'rganadi, muloqot jarayonida o'z fikrini mantiqan va madaniy jihatdan to'g'ri ifodalashni o'rganadi. Shu tariqa, interaktiv metodlar orqali og'zaki nutqni rivojlantirish nafaqat amaliy ko'nikmalarni, balki kommunikativ ong va nutq madaniyatini ham shakllantiradi.

Bundan tashqari, natijalar shuni ko'rsatadiki, interaktiv metodlar o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va darsga faol qatnashishiga turtki beradi. Audio-video materiallar, real hayotiy vaziyatlarni tahlil qilish va simulyatsiyalar o'quvchilarning e'tiborini jalb qiladi, ularni til o'rganish jarayoniga ko'proq jalb qiladi va o'z-o'zini baholash imkonini beradi. Shu bilan birga, interaktiv metodlar yordamida o'quvchilar xatolarini o'rganish va tuzatish imkoniyatiga ega bo'ladi, bu esa og'zaki nutq sifatini yanada yaxshilaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ham ko'rsatdiki, interaktiv metodlar yordamida o'quvchilarning psixologik xavfsizligi va o'z-o'zini ifodalashga bo'lgan ishonchi oshadi. O'quvchilar bir-birining fikrini hurmat qilishni, madaniyatga mos ravishda muloqot qilishni va ijtimoiy qoidalarni hisobga olishni o'rganadi. Shu tariqa, interaktiv metodlar nafaqat og'zaki nutqni rivojlantiradi, balki o'quvchilarda kommunikativ madaniyatni va ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirishga yordam beradi.

Shu bilan birga, natijalar shuni ko'rsatadiki, interaktiv metodlar orqali o'quvchilarda tilga bo'lgan qiziqish oshadi va ular yangi leksik va grammatik birliklarni amalda qo'llashga intiladi. Interaktiv mashg'ulotlar, guruh muhokamalari va rol o'yinlari o'quvchilarning tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va ijodiy yondashuv ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu esa kelajakda o'quvchilarning mustaqil va samarali til foydalanuvchisi sifatida shakllanishini ta'minlaydi.

Natijada, interaktiv metodlar og'zaki nutqni rivojlantirishda nafaqat til ko'nikmalarini, balki o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini, madaniyatga

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

moslashuvchanligini va ijtimoiy ko'nikmalarini mustahkamlashga yordam beradi. Shu bilan birga, pedagogik jarayonda interaktiv metodlardan maqsadli va tizimli foydalanish dars samaradorligini maksimal darajada oshiradi.

Xulosa

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, interaktiv metodlar o'quvchilarda ingliz tilida og'zaki nutqni rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. Interaktiv metodlar yordamida darslar qiziqarli va interaktiv bo'lib, o'quvchilarning motivatsiyasi oshadi, tilga bo'lgan qiziqishi kuchayadi va nutq madaniyati shakllanadi. Shu bilan birga, o'quvchilar turli kommunikativ vaziyatlarda o'z fikrini aniq va madaniy jihatdan to'g'ri ifodalay oladi, so'z boyligini kengaytiradi va ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.

Shaxsiy va guruh xususiyatlarini inobatga olgan holda interaktiv metodlardan foydalanish dars samaradorligini yanada oshiradi. Shu tariqa, o'quvchilar mustaqil, ijodiy va kommunikativ kompetensiyaga ega til foydalanuvchilari sifatida shakllanadi. Natijada, interaktiv metodlar nafaqat og'zaki nutqni rivojlantirish, balki o'quvchilarning kommunikativ, ijtimoiy va madaniyatga oid ko'nikmalarini mustahkamlashda ham muhim rol o'ynaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, o'quvchilarda ingliz tilida og'zaki nutqni rivojlantirishda interaktiv metodlar nafaqat til ko'nikmalarini oshirish, balki o'quvchilarning ijtimoiy, psixologik va madaniy kompetensiyalarini rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Interaktiv metodlar yordamida o'quvchilar dars jarayonida faol ishtirok etadi, o'z fikrlarini erkin ifodalaydi va turli kommunikativ vaziyatlarga moslashishni o'rganadi.

Shuningdek, interaktiv yondashuvlar o'quvchilarning o'z-o'zini baholash, tanqidiy fikrlash va ijodiy muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Bu esa og'zaki nutqning sifatini oshirish bilan birga, o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchi va muloqotga tayyorligini mustahkamlaydi.

Tadqiqotdan ko'rinib turibdiki, multimedia vositalari va real hayotiy vaziyatlarga asoslangan mashg'ulotlar og'zaki nutqni rivojlantirishda samarali bo'lib, tilga bo'lgan qiziqishni oshiradi va so'z boyligini kengaytiradi. Shu bilan birga, guruh ishlari va rol o'yinlari orqali o'quvchilar o'zaro hurmat, ijtimoiy madaniyat va muloqot qoidalarini o'rganadi, bu esa ularni global kommunikatsiya kontekstida samarali ishtirok etishga tayyorlaydi.

Natijada, interaktiv metodlardan maqsadli va tizimli foydalanish dars samaradorligini maksimal darajada oshiradi, o'quvchilarning til va muloqot ko'nikmalarini mustahkamlaydi, shuningdek, ularni mustaqil, ijodiy va madaniyatlararo muloqotga tayyor shaxs sifatida shakllantiradi. Shu tariqa, interaktiv metodlar og'zaki nutqni rivojlantirishda nafaqat texnik vosita, balki pedagogik jarayonning strategik elementi sifatida muhim ahamiyat kasb etadi.

1. G'ulomova D. R. Ingliz tilini o'qitishda interaktiv metodlar. – Toshkent: Fan va ta'lim, 2021.
2. Karimova L. A. Audio-video materiallar yordamida og'zaki nutqni rivojlantirish. – Toshkent: Ta'lim nashriyoti, 2020.
3. Qodirova M. F. Rol o'yinlari va mini-dialoglar orqali til ko'nikmalarini shakllantirish. – Toshkent, 2019.
4. Mamatqulova S. A. O'yin texnologiyalarining ta'limdagi o'rni. – Toshkent: Ma'naviyat, 2019.
5. Yo'ldosheva M. Boshlang'ich ta'limda ingliz tili o'rgatishning zamonaviy metodlari. – Farg'ona: FDU nashriyoti, 2023.
6. Rahimova L. Chet tili darslarida motivatsiya va kommunikativ yondashuv. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2022.

